

УДК: 316.4

І. Мудрик

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, Україна

СОЦІАЛЬНІ НАСЛІДКИ ІНТЕНСИФІКАЦІЇ ЗАСТОСУВАННЯ КОМП'ЮТЕРНОЇ ТЕХНІКИ

I. Mudryk

SOCIAL CONSEQUENCES OF THE INTENSIFICATION USING OF COMPUTER TECHNOLOGY

У наш час суспільство інтенсивно обговорює три теми: комп'ютеризація індивіда, інформатика і цивілізація, інформатизація держави і громадських інститутів. Процес інформатизації – це процес не тільки технічний і технологічний, але й соціальний, оскільки він впливає на більшість сфер людської діяльності і, насамперед, на саму людину.

У цьому контексті, як зазначає швейцарський дослідник К. Хессіг, людину розглядають як підданого, як службовця, як власника, як працівника і не виходять з цілісного образу людини, погодившись з етикою і нормами християнської моралі.² Насамперед дуже важливо відмітити наступний аспект, який пояснює те, що тепер не так важливо розуміти як буде вести себе індивід, а як поведе себе суспільство в умовах комп'ютеризації. Адже саме від цих умов розвитку суспільства залежить майбутнє індивіда.

Серед наукових доробків є чимало досліджень (Афанасьєв В. Г., Брод К., Броудер П., Глушков В. М., Готт В. С., Колін К. К., Кейс К., Мартін Дж., Ракітов О. І., Тоффлер О., Урсул А. Д., Харріс Р. та інші), присвячених соціальним аспектам розвитку інформаційних технологій, впливу комп'ютерів на людину. Проте питання соціальних наслідків інтенсифікації застосування комп'ютерної техніки ще залишаються не вивченими.

У процесі інформатизації суспільства підвищується його загальна культура, відбувається нарощування інтелектуального потенціалу, інтеграція і глобалізація знань. Тому розвиток інформаційних технологій неможливий без соціальних перетворень. Єдиний інформаційний та інтелектуальний простір країни не з'явиться сам по собі, суспільство повинно створити для цього необхідні умови, передбачивши формування єдиної галузі інформатизації суспільства з орієнтацією інформаційного середовища на всі галузі діяльності держави, суспільства і людини та регламентацією взаємовідносин між ними, із забезпеченням усіх потреб в інформаційних послугах. Потрібна серйозна реорганізація законодавства, в тому числі і інформаційного.

Сучасні інформаційні технології дають імпульс для формування саморозвитку культурогенного процесу. Вплив інформаційних технологій на культуру опосередкований реальними соціальними системами та структурами. Зокрема, можливим є як стрімке саморуйнування культурного ядра і закриття всіх шляхів до інформаційної цивілізації, так і використання інформаційних технологій на благо суспільства і людини.

У процесі формування інформаційного суспільства колосально прискорюються всі духовно-культурні процеси за допомогою масових засобів інформації, які використовують потужну поліграфію, системи телебачення і радіомовлення. Розвиток системи комунікацій і поширення інформації по різних каналах дозволить прискорити процеси інтенсивної взаємодії різних культур. Комп'ютер сьогодні постає засобом

інтелектуального розвитку, змінює спосіб життя і мислення людини, розвиває її розумові здібності, змінює взаємини людей.

Нові інформаційні технології розширюють персональний інформаційний простір людини, дають можливість участі в обговоренні суспільних проблем без особистої присутності, стають передумовою і наслідком руху людини до вільної творчої самореалізації. Використання комп'ютерів в домашніх умовах впливає на інтелектуальну обстановку в будинку і розширює кругозір членів сім'ї. Ще більші позитивні наслідки для розвитку інтелекту і культури людини несе з собою застосування і розробка систем штучного інтелекту.

Тому, із розвитком інформаційних технологій постає питання формування інформаційного світогляду людей. Вступ в інформаційне суспільство, в якому істотно змінюється спосіб мислення, світовідчуття, світосприйняття людей, вимагає суттєвої реорганізації системи освіти, створення системи безперервної освіти з метою підготовки та адаптації людей до умов життя та праці в інформаційному суспільстві.

Одним із наслідків інформаційних технологій на суспільство можна назвати швидку зміну технологій. Це веде за собою необхідність формування постійно діючої системи перекваліфікації та підготовки кадрів. Нові інформаційні технології створюють умови для прискорення цього процесу (швидкий доступ до нових технологій і знань, формування системи телекомунікацій, можливість дистанційного навчання, застосування нових технологій в освіті). Людина повинна бути підготовленою для майбутньої високоінтелектуальної праці. Проблема комп'ютерної педагогіки, комп'ютерного виховання, освіти і комп'ютерної культури набуває, у зв'язку з цим, важливого значення.

Тенденції розвитку інформаційних технологій дозволяють змінити процес навчання, використовувати автоматизовані навчальні системи, експертні системи, дистанційне консультування і навчання в реальному часі, електронні підручники та енциклопедії, ігрові методи активного навчання. Це дозволяє будувати процес пізнання на схемах, образах, методах різної інтерпретації знань, супроводжуваних звуковими і колірними ефектами, з реалізацією принципу зворотного зв'язку з урахуванням індивідуальних особливостей людини.

На підставі вищевикладеного, можна зробити висновок, що комп'ютеризація сприяє процесу створення нових інформаційних середовищ, які формують сучасні умови збереження і подальшого розвитку людської особистості.

Література:

1. Скалацький В. М. Інформаційне суспільство: сучасні теорії та моделі (соціально- філософський аналіз): Автореф. дис. канд. філософ. наук: 09.00.03 / В.М. Скалацький; Київ. нац. ун-т ім. Т.Шевченка. — К., 2006. — 17 с..
2. Хессиг К. Страх перед комп'ютером, М., 1990.
3. Дубровський Е.Н. Інформаційно-обмінні процеси як чинники еволюції суспільства. М.: МГСУ, 1996. — 60 с..
3. Робертсон Д.С. Інформаційна революція // Інформаційна революція: наука, економіка, технологія: Реферативний СБ / ІНІСН РАН. М., 1993, с.17-26.